

**Куклінова Т.В.**

к.е.н., доцент

Одеський національний економічний університет  
(Україна)

## **СТАЛИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ: ЗВ'ЯЗОК МІЖ ВИРОБНИЦТВОМ, СУСПІЛЬСТВОМ ТА НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ**

В сучасних умовах глобального економічного простору важливого значення набуває сталий розвиток, який передбачає перехід людства до такої соціально-економічної та суспільно-політичної діяльності, що повинна забезпечити гідне існування кожному представнику нинішнього і майбутніх поколінь землян при повній гармонії взаємодії людського суспільства і природи. У цьому контексті будь-який соціально-економічний розвиток підприємств має узгоджуватися з екологічною безпекою, гарантувати нащадкам наявність повноцінного життєвого середовища та достатньої кількості природних ресурсів. Підкреслюється, що сталий розвиток підприємства – це стан його функціонування, яке характеризується здатністю підприємства до виживання і тривалого протистояння впливів негативних факторів зовнішнього середовища підприємства в найближчій і віддаленій перспективі, що забезпечує перехід підприємства до якісних перетворень, адаптованих до цих дій [1 с. 197]. Погодимось з думкою про те, що соціальна відповідальність – це волевиявлення, яке визначається певною поведінкою щодо дотримання соціальних норм, що гарантує безпеку та прогресивний розвиток, забезпечує узгодження інтересів суб'єктів, задіяних у суспільних відносинах та управлінні ними [2 с.9]. Проте людство живе в системі багатогранної і багаторівневої нестійкості, елементами якої є: економічна, військово-політична, демографічна, фінансово-економічна, межцивілізаційна, моральна нестійкість. У свою чергу глобалізація відкриває нові можливості для розширення торгівлі, інвестицій і потоків капіталу, технічного прогресу підприємств. У той же час, в умовах глобалізації зберігаються серйозні проблеми, включаючи гострі фінансові кризи, відсутність безпеки, злидні, ізольованість. В умовах глобалізації підприємства країн, що розвиваються, країн з перехідною економікою виявляються неконкурентоспроможними на світовому і на внутрішньому ринку. Це стає однією з головних перешкод на шляху розвитку власних продуктивних сил і підвищенню рівня життя населення, посилює їх політичну залежність від розвинутих країн. Іншим гострим протиріччям епохи глобалізації є триваюча екологічна криза, яка виражається в наростаючому забрудненні природного середовища, поступовому виснаженню ресурсів планети, скороченням площ сільськогосподарських угідь, нестачою питної води, глобальним потеплінням тощо. Особливо гостро стоїть проблема забруднення в країнах, що знаходяться на ранніх стадіях індустріалізації. Тому що саме в ці країни переводяться з розвинених країн найбрудніші і шкідливі виробництва. На наш погляд,

екологічні катастрофи є локальними, а головною їх причиною є неучтвo, перенаселеність і злидні.

На жаль, при всій гостроті проблем глобалізації, наміри світового співтовариства щодо сталого розвитку залишаються поки що на рівні декларування. Незважаючи на роль корпорацій і окремих осіб у сталому розвитку, зазначимо, що уряди країн можуть надавати більш сильний вплив через зелені податки, торгівлю викидами тощо. Основними засобами державного регулювання господарської діяльності підприємств є державне замовлення, ліцензування, патентування і квотування; сертифікація та стандартизація, застосування нормативів та лімітів, регулювання цін і тарифів, надання інвестиційних, податкових та інших пільг, надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій. Так, ірландський "пласподаток" у 2002 році призвів до 90% скорочення використання пластикових пакетів.

Дослідження дозволило виділити позитивні (заходи щодо матеріального заохочення) і негативні стимули (заходи матеріального покарання), моральні стимули, обставини (чинники) які викликають у підприємців відповідні безкорисливі прагнення, формують матеріальну зацікавленість у результатах своєї праці, викликають відчуття своєї корисності й необхідність своєї праці. Так, через чинне законодавство, використання певних економічних та адміністративних важелів підприємства заохочуються до сталого розвитку. Відповідно вплив негативних стимулів формує у підприємств матеріальну відповідальність, що доповнює матеріальну зацікавленість. Так, штрафи та інші санкції застосовуються як засоби економічного впливу на підприємства з метою досягнення цілей державного регулювання. Так, адміністративне регулювання підприємств базується на адміністративних засобах та механізмах, що спираються на силі державної влади і передбачають різного роду заборони, дозволи, примуси, тощо.

Таким чином, необхідно надавати допомогу країнам, що розвиваються, подолати «цифрову прірву», освоїти потенціал інформаційно-комунікаційних технологій шляхом передачі технології на взаємоузгоджених умовах надання фінансової та технічної допомоги. Треба зміцнювати регіональні угоди про торгівлю і співробітництво між розвиненими і країнами, що розвиваються та країнами з перехідною економікою при підтримці з боку міжнародних фінансових установ і банків розвитку для досягнення цілей сталого розвитку.

## **Література**

1. Семенко І. М. Факторы, которые влияют на экономическую устойчивость предприятия / И.М. Семенко // Прометей. — 2006. — № 1(19). — С. 195-199.
2. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. – Навч.посіб. – Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». – 2015. –180 с.

